

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

2 - '94

De krant brengt.... Wouw in 1993

Ook dit jaar wat sfeerverhalen met historische achtergrond in het overzicht van Wouw in het nieuws in 1993. Daarnaast zijn typisch menselijke zaken in dit overzicht opgenomen. Voor een kort zakelijk overzicht kunt U terecht na dit verhaal bij een puntsgewijze vermelding van het nieuws uit 1993.

Cluzona-jubilarissen

Op vrijdag 8 januari reikte L. Haverman van de KNVB spelden uit in de kantine van Cluzona. Een gouden speld aan Jac. Kerstens, de waarnemend voorzitter. Hij was vanaf 1955 lid van de vereniging en sinds 1958 lid van het hoofdbestuur. Twintig jaar lang beheerde hij de kas van Cluzona en drie jaar was hij voorzitter.

Voor penningmeester Jan Maatjens was er een zilveren KNVB-speld. Hij had vanaf 1970 allerlei functies binnen Cluzona vervuld.

En tenslotte waren er bronzen spelden voor Karel van Dorst, Toon van Geel en Jan de Groot. Karel van Dorst was al in 1941 bij de club gekomen, terwijl hij vanaf 1984 in het hoofdbestuur zat en in diverse commissies, waaronder de archiefcommissie actief was.

Toon van Geel was vanaf 1978 secretaris van Cluzona en Jan de Groot was een van de motoren achter de Cluzona jeugdafdeling.

Cluzonavorzitter Jac. Kerstens onderscheidde zelf Guust Luijks, Henk Mathijssen en Marijn Schepers met een zilveren Cluzonaspel omdat ze 40 jaar lid van de vereniging waren.

Theo Joachems

Na 33 jaar nam Theo Joachems half januari afscheid van de Plantenziektekundige Dienst. Bij zijn afscheid deed hij een aantal aardige uitspraken. Zo gaf hij als zijn

mening dat chemische bestrijdingsmiddelen altijd zouden blijven. *"Honderd jaar geleden viel de complete aardappeloogst ten prooi aan een schimmel en stierven de mensen van de honger. Intussen beschikken we over zoveel bestrijdingsmiddelen dat mensen aan het gif dreigen te bezwijken. We zullen naar de gulden middenweg moeten zoeken. Feit is dat we nooit helemaal zonder bestrijdingsmiddelen zullen kunnen. Hoe succesvol biologische methoden ook zijn".*

Theo werd door het open gaan van de Europese binnengrenzen overbodig, omdat driekwart van zijn werkzaamheden het keuren van exportpartijen bomen en planten betrof. Die formaliteit kwam voor het verkeer tussen de EG-lidstaten te vervallen. Omdat Theo 57 jaar was kon hij gebruik maken van de VUT-regeling.

Pro Ecclesia

De Wouwse kosteres Mien Hertogh ontving op 15 januari uit handen van pastoor P. Berende de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice. Zij werkte al twintig jaar als kosteres in de Lambertuskerk. Vanaf 1944 had ze daarnaast de zorg voor het schoonhouden van de kerk, het onderhoud van het kerkmeubileir en de paramenten voor de liturgieviering. In december 1992 was ze met die laatste werkzaamheden gestopt. Als kosteres had ze ook contacten met allerlei werkgroepen. Die deden nooit tevergeefs een beroep op haar.

Carnaval

In Wouwse Plantage maakten in februari twee carnavalsfiguren bekend dat ze met hun activiteiten zouden stoppen. Toon van Luijk, de grootste boer en Peter van Terheijden, beter bekend als prins Peer, stopten naar vijftien jaar met hun activiteiten. *"We stoppen er mee omdat het na vijftien jaar welletjes geweest is. Er moet net als in de politiek eens een frisse wind waaien door de Stichting Carnaval Wouwse Plantage"*, zei Peter van Terheijden bij zijn afscheid.

Beide hoogheden merkten op dat er eigenlijk geen dieptepunten waren, maar alleen hoogtepunten. De kinderen en de school stonden bij de activiteiten van het tweetal altijd centraal.

Herindeling

Op 2 maart kwam de commissie Schampers met een voorstel voor de herindeling van West-Brabant. Voor het nageslacht hieronder in kort bestek de nieuwe gemeenten zoals Schampers die in gedachten had:

- * Bergen op Zoom, bestaande uit Halsteren, Lepelstraat, Klutsdorp, De Kladde, Heimolen en het Markiezaatsgebied.
- * Huijbergen, Woensdrecht, Putte en Ossendrecht worden één gemeente met 21.000 inwoners.
- * Dinteloord, Steenberg, en Nieuw-Vossemeer vormen samen een gemeente van 20.000 inwoners.
- * Oud Gastel blijft bestaan. Kruisland en de suikerfabriek van Dinteloord gaan naar Gastel en van 8.000 gaat de gemeente naar 10.500 inwoners.
- * Fijnaart, Klundert, Standdaarbuiten en Willemstad (20.000 inwoners) vormen samen een 'agrarische-recreatieve' gemeente.
- * Hoeven wordt bij Oudenbosch gevoegd en krijgt 21.000 inwoners.
- * Het Rucphense kerkdorp Zegge gaat naar Roosendaal dat daardoor op 64.000 inwoners komt.
- * Rucphen verliest Zegge en gaat van ruim 21.000 naar 19.000 inwoners.
- * Wouw blijft Wouw.

Moerstraten

Herman Govaarts en Gerard Konings van Monumentenwacht kwamen in het nieuws door hun inspectie van het kerkdak in Moerstraten. In de kerk zijn nog de sporen zichtbaar van een granaatinslag in het gewelf van de kerk. Dat werd grondig gerestaureerd na de oorlog. De oude kerkbanken vertonen eveneens nog de littekens van de granaatinslagen in de oorlog.

4

Bij de inspectie bleek dat een draagbalk door een lekkage van een goot was ingerot. De westelijke muur van de toren vertoonde regensporen door losgeraakt voegwerk. Het metsel- en houtwerk van de Theresiakerk bleken in een uitstekende conditie te verkeren en ook het glas-inloodraam was in puike toestand.

De leien van de Moerstraatse kerk zijn van niet al te hoge kwaliteit. *"Dat is",* weet Herman Govaarts, *"omdat ze net na de oorlog gelegd zijn. Toen was er nu eenmaal een tekort aan goed materiaal".* De dakplaatjes bevatten vaak pyriet, een ijzerhoudende, minerale verontreiniging die mede onder invloed van de zure regen (weg)roest en daardoor gaten in de leien veroorzaakt. Met gemak kan er dan door de leien geprikt worden. Ook de verweerde koperen haakjes zijn aan vervanging toe door onverslijtbare roestvrije exemplaren. Als zo'n haakje doorroest kan een lei omlaag glijden en voor kerkgangers een dodelijk projectiel betekenen. Zo konden we op 20 april in de rubriek "De Vijf" van Brabants Nieuwsblad lezen in een verhaal van Hessel de Ree, de kleinzoon van de Wouwse commies Hessel de Ree.

Zijdeteelt

In het zijdemuseum werd het boek "Op zoek naar het zachte goud" van professor H.F.J.M. van den Eerenbeemt gepresenteerd. Ook Wouw kwam in zijn boek aan bod. Uit zijn onderzoek bleek dat de gemeente in 1939 al lid was van de Nederlandsche Zijdeteelt Vereeniging. Wouw was, net als verschillende andere gemeenten, lid geworden om uit te zien naar nieuwe bronnen van bestaan. Ook in onze gemeente was grote en langdurige werkloosheid en de zijdeteelt beloofde in die jaren een bestaansbron te verschaffen aan grote groepen mensen.

Een apart hoofdstuk was gewijd aan het zijdemuseum dat eerst in Wouwse Plantage en later in Wouw was gevestigd. Met daarbij een kort historisch overzicht.

Groter

Burgemeester Willems was deze week op de avond van Wouw Promotion over de mogelijke herindeling van de gemeente Wouw goed op dreef. Hij kreeg in de zaal regelmatig de handen van de toehoorders op elkaar. Toen het ging over de mogelijke vierindeling van de gemeente Wouw, waarbij het beste stuk naar de gemeente Roosendaal zou gaan, merkte hij op: „Het lijkt of groter ook wil zeggen beter, maar ik verzeker U dat een grotere ellende

beslist niet beter is dan een kleinere ellende.”

Niet dat Willems er iets op tegen zou hebben om grote gemeente aan meer grondgebied te helpen. „Ik wil een ander wel helpen, maar laat me niet gebruiken. We willen wel een LAT-relatie, maar dan niet in één bed”, merkte Willems scherp op. Tenslotte kwam hij nog even scherp uit de hoek toen het ging om de de kleinste kernen als die bij een stad als Bergen op Zoom of Roosendaal zouden komen. „U voelt zich nu wel eens achtergesteld bij Wouw, maar ik verzeker U dat u in dat geval echt aan de achterste mem hangt.” (RH)

Burgemeester Henk Willems wil een LAT-relatie met Roosendaal: maar niet in één bed. (BN-Brandnetel 28-01-1993).

Onderscheidingen

Daags voor koninginndag kon burgemeester H. Willems weer drie mensen onderscheiden met een Oranje nassau in zilver. Kees (82) en Piet (81) Stroop uit Heerle schreven Wouwse geschiedenis omdat het nog nooit tevoren was gebeurd dat twee mensen uit één familie op dezelfde dag een onderscheiding kregen. Beide Stropen waren ruim 70 jaar lid van harmonie Juliana uit Heerle. Zij beperkten zich daarbij niet tot het actief musiceren, maar leidden ook jeugdleden op die ze tevens de liefde voor muziek bijbrachten. "Gouden tijden", noemde burgemeester H. Willems dat en niet alleen omdat deze muziekopleiding de gemeente geen cent kostte.

Kees van Oorschot kreeg zijn onderscheiding omdat hij 30 jaar lid van harmonie Oranje, waarvan 18 jaar in het bestuur. Hij maakte zich daar verdienstelijk door donateurs te werven en vast te houden. Sinds 1971 was hij ook vaandeldrager van het korps. Buiten de harmonie maakte Kees van Oorschot zich verdienstelijk in de Jonge Middenstandsvereniging, een wijkvereniging, de vrijwillige brandweer en als chauffeur op de buurtbus.

Zilveren koster

Op 23 mei was Sjaak Sebregts uit Roosendaal 25 jaar koster in de Gertrudiskerk in Heerle. Als tienjarig jongetje kon hij alles al alleen klaar zetten. Als misdienaar bij pastoor Ooninx was hij al niet uit de buurt van Betje Heijnen te slaan. Toen zij in 1968 stopte, was hij er als de kippen bij om haar taak over te nemen. Toen hij later naar Roosendaal verhuisde bleef hij het werk als vanzelfsprekend doen.

Sjaak vertelde in een interview voor de krant dat er in die vijftientwintig jaar heel wat veranderd is. Het aantal kerkbezoekers liep terug, het Latijn verdween praktisch uit de kerk en de liturgie werd gemoderniseerd. Omdat ook veel beelden uit de kerk moesten verdwijnen, nam Sjaak die mee naar huis en daaruit ontstond zijn hobby, het verzamelen van heiligenbeelden.

Aan zijn 25jarig kosterschap bewaart Sjaak leuke herinneringen. Zo loopt hij tijdens zegeningen niet meer voor, maar achter de pastoor. *"Ik was namelijk vaak druipnat omdat de pastoor vond dat hij flink wat water moest gebruiken. En bij elke kwast kreeg ik de volle laag"*. Ook de klok in de toren moest elke dag opgewonden worden en dat was ook een werkje dat Sjaak nogal eens moest doen.

Leo Krinkels

Leo Krinkels nam in juni afscheid van de firma Krinkels BV. Hij begon veertig jaar geleden in het bedrijf van zijn vader. Die was toen boomkweker en verkocht bomen en planten. *"Ik moest schoffelen en spitten."* Dat lag hem niet en daarom besloot hij in 1947 bij kwekerijen in Engeland te gaan werken. In 1953 kwam hij terug naar Nederland, maar bleef niet thuis. Hij trok er op uit om zijn diensten en produkten aan te bieden. Bij burgemeester F. Hoebens en de toenmalige wethouder Koos van der Wegen van Wouw had hij succes. *"De eerste plantobjecten waren langs de Moerstraatseweg en op Zoomvliet. Ik had geluk dat ik in Wouw woonde, want dat is een goede voedingsbodem voor ondernemers. Die worden hier gewaardeerd. De Wouwse burger steunt dit soort zaken, al lacht-ie ook flink als het mis gaat"*, zegt Leo Krinkels, die in zijn hart een echte Wouwenaar is en blijft. Enkele maanden later was zijn bedrijf met beplantingen bezig langs de nieuwe rijksweg tussen Roosendaal en Bergen op Zoom. Wat later was er praktisch geen rijksweg in Nederland die Krinkels niet beplant had. Daarna kwam België aan de beurt en nu zijn er maatschappijen in Duitsland, Frankrijk, Engeland en Spanje werkzaam. En het eind is nog niet in zicht. Krinkels ziet nog een groot gat in de markt in het voormalige Oost-Duitsland. Leo Krinkels was een jaar of zes werkzaam als raadslid voor de partij van P. van Tiggelen. De Jonge Middenstand en de nationale reserve zijn activiteiten waar hij nog met plezier aan terugdenkt.

Moerstraats onderwijs

In Juni was José Janssen 25 jaar werkzaam aan de Moerstraatse Theresiaschool. Dat werd met een week feest gevierd. Zij is in Moerstraten werkzaam in de lagere groepen. *"Omdat de groepen in Moerstraten klein zijn en wij altijd met combinatiegroepen werken, heb ik in die 25 jaar niet meer dan 250 kinderen in de klas gehad"*.

Wel is het onderwijs veranderd. Stond ze vroeger voor de klas als de persoon die het allemaal wel wist, nu staat het kind in het middelpunt. Het niveau wordt bepaald door het kind en het onderwijs is nu veel kindvriendelijker. Rust in het onderwijs is wel belangrijk.

"Cursussen, vergaderingen, studiemiddagen en steeds weer nieuwe plannen. Breng eens wat rust in het onderwijs, want dit komt de kinderen niet ten goede."

De Theresiaschool had 25 jaar geleden ruim 100 kinderen. Aan het eind van de jaren zeventig liep dat door de vergrijzing terug naar 49. Toen werden er weer huizen gebouwd en steeg het aantal leerlingen weer. In 1985 kwamen er bovendien de kleuters bij en het leerlingen-aantal ligt nu op 81.

Rabarber

Frans Mies haalde de krant met zijn rabarberkwekerij. Hij teelt in Wouwse Plantage jaarlijks honderd hectare rabarber. Rabarber wordt niet alleen gebruikt voor de consumptie, maar ook voor de industrie. Mies verkoopt zijn rabarber onder meer aan de wijnboeren in de Campagnestreek, al weet hij niet wat die er mee doen. De industrie vriest blokjes rabarber in. Als de zuurgraad van een produkt verhoogd moet worden, hoeven ze er alleen maar een paar blokjes bij te doen.

Rabarber wordt ook gebruikt om geur- en smaakstoffen te vervangen.

Een jaar of vijftien geleden was Frans Mies in het Franse Juan les Pins in het zuiden van het land. Hij ontdekte nergens rabarber, ook niet op de markt. Mies sloeg aan het experimenteren, slaagde in het aanplanten van grote velden rabarber en nu is het produkt ook hier

4
ingeburgerd. "Nu maken ze er zelfs cider van in Frankrijk", zegt hij lachend.

Met Italiaanse limonadefabrikanten wisselt hij van gedachten over het gebruik van rabarber voor het maken van limonade.

Veel tijd steekt Frans Mies in het onderzoek naar nieuwe rassen en het kruisen ervan. "Rabarberplanten zijn erg gevoelig voor klimaatverschillen. Het ene ras doet het beter in een zeeklimaat, het andere groeit beter in een landklimaat. Zo was ik eens in Canada bij een rabarberbedrijf. Daar stond de rabarber kaasrecht en wel 1.30 meter hoog. Ik dacht nu heb ik het gevonden. Ik heb wat planten meegenomen en gekruist. Maar hier doen ze niets!".

Uit hoofde van zijn werk wisselt hij veel informatie uit, ook met universiteiten. De universiteit van Michigan kwam onlangs met een verrassend verhaal: "Een hectare rabarber geeft net zoveel zuurstof af als vier hectare bos."

Naast het kweken van rabarber verzamelt hij ook rabarberrecepten. Inmiddels heeft hij er zo'n 1400 verzameld. Ook van de historie weet hij wel wat te vertellen: "Rabarber stamt uit het Aziatische Rusland, Siberië en Mongolië. De geschiedenis ervan gaat ver terug. Een Chinees document uit 2700 voor Christus maakt er al melding van. Rabarber dankt haar naam aan de oude Grieken. Ze noemde de groente zo omdat deze van de barbaren kwam die voorbij de Rha woonden. Rha was de Griekse naam voor de rivier de Wolga."

Borghouts

Honderd jaar geleden gaf de gemeente Wouw aan Koos Borghouts een akte van patent af voor het jaar 1893/1894 als huisschilder, behanger en glazenmaker. Sindsdien zijn er vier generaties Borghouts actief geweest in het schildersvak. Koos Borghouts wordt het eerst vermeld in de Roosendaalsestraat. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Sjef en die leerde later de fijne kneepjes weer aan zoon Sjaak. De jongste loot is John Borghouts.

De familie Borghouts heeft wat met schilderen, want op de Markt woonde Janus Borghouts die onder meer de paaltjes langs de rijkswegen in onderhoud had. In de zomer pakte hij iedere dag de fiets en trok er met zijn pot verf op uit.

"Uit het kasboek van 1936 weten we dat mijn grootvader dertig cent per uur verdiende", zegt John. In de zomer was grootvader Sjef actief bij het schilderen van woningen. De winter leverde minder werk op, maar dan brachten de boeren hun koetsen, landouwers en gerijen om die in de schuur achter de woning aan de Roosendaalsestraat op te laten knappen.

Sjaak Borghouts knapte maar weinig koetsen op. In zijn tijd was dat niet mee. In Wouw was hij vooral bekend als de koster. Ook John heeft zich nog nooit met koetsen ingelaten.

Bij de familie Borghouts is nog de volledige collectie oude werktuigen te zien uit de tijd van overgrootvader Koos. Die maakte met een verfmolen uit organische stoffen zijn verf. Er is een grote plaat aanwezig waarop het lijnzaad geklopt werd. De olie werd vermengd met kleurstoffen en was gereed voor het gebruik.

Oud papier ophalen

De 74-jarige Charles van de Berg uit Wouwse Plantage stopte in juli met zijn activiteiten als papierophaler bij harmonie Soli Deo Gloria. *"Geen oud papier meer brengen",* staat er de lezen op de poort van zijn schuur aan 't Hoekske bij Wouwse Plantage. Toch ligt er inmiddels weer een aantal pakken oude kranten. Na 31 jaar lang oud papier ingezameld te hebben voor harmonie Soli Deo Gloria heeft Charles van den Berg er definitief een punt achter gezet," Zo begon het verhaal in Brabants Nieuwsblad van 15 juli 1993.

Charles vertelt dat het papier geen cent meer waard is, sterker nog de verenigingen moeten een dubbeltje per kilo bij betalen aan de "papierboer".

"In het verleden was dat wel anders", weet Charles zich te herinneren, "in de jaren 192 tot 1974 zat de papierprijs ver boven een dubbeltje. De top die we kregen was

16ct per kilogram." Hij haalt er een oud schrift bij en vindt daarin bedragen van 1000 gulden en meer die voor een container papier aan de muziekvereniging in Wouwse Plantage werden uitbetaald. Aanleiding tot het ophalen van oud papier in Wouwse Plantage was in 1961 een groot muziek- en dorpsfeest. Op een wei in de Kerkstraat werden wat tenten weggezet en er werd een enorm feest gehouden. Resultaat een dikke 5000 gulden waarvoor in die tijd nog 13 instrumenten gekocht konden worden. In 1962 werden die officieel uitgereikt aan de fanfare. Op die bijeenkomst kwam ter sprake dat er ook een nieuw vaandel moest komen. Spontaan legden de leden 186 gulden uit en de rest zou met het ophalen van oud papier bijeen gebracht worden.

Charles van den Berg en Riekus de Mooij, gingen daarvoor op pad. Een karretje achter de fietsen een varkenshok achter café Mies als opslagruimte. In juli 1962 werd begonnen en in augustus kwam Henk Kempenaars uit Oud Gastel het papier met een vrachtwagentje ophalen. De 4500 kg was toen goed voor 90 gulden. Een dik jaar later was er genoeg bij elkaar om een vaandel te laten maken! De papieractie ging echter door en na de fiets kwam er een trekker op twee wielen met een wagentje er achter, gemaakt door fietsenmaker Sjaak van Tilburg. Die knutselde er regelmatig aan, verving de ijzeren wielen door luchtbanden en maakte er een elektrische startmotor op. *"Toch bleef het lapwerk of zoals smid Carel Vertegaal het altijd uitdrukte: "op z'n fietsemakertjes gemaakt", maar wij waren er blij mee"*, zegt Charles van den Berg. Nog later kwam er een echte trekker, het varkenshok werd vervangen door een ruimte bij de steenfabriek en later een schuur bij Van den Berg zelf.

En zo bleef Charles, eerst met Riekus de Mooij en later met veel vrijwilligers het aanspreekpunt voor oud papier.

Met het uitdelen van koeken aan de ophalers en met het wegpinken van een traan nam Charles officieel afscheid.

Wouw weer helemaal bij de tijd

Van onze verslaggever

WOUW - Wouw is binnenkort weer helemaal bij de tijd. Wethouder G. Jonkers heeft de commissie werken en milieu beloofd dat het torenuurwerk van de Lambertuskerk spoedig gerepareerd wordt.

Vrije Lijst-raadslid J. van Steenpaal heeft er afgelopen maanden herhaaldelijk aandacht voor gevraagd. Merkw aardig genoeg was het kennelijk alleen hem opgevallen dat de klok flink van slag was. „Als het één uur is, slaat hij wel zes keer”, stelde het raadslid vast en dat vond ook Jonkers te gek.

Onderzoek heeft intussen uitgewezen dat er een motortje in de klok defect was. „Dat is besteld”, kon Jonkers deze week melden.

Paraplu

WOUW - „Waar is mijn paraplu?”, vroeg een van de bezoekers aan de rommelmarkt van de Wouwse harmonie Oranje. Die bleek een van de ijverige verkopers voor een gulden te hebben verkocht. De ongewilde bijdrage leverde samen met vele andere spulletjes 1500 gulden op. „Bijna goed voor drie uniformen”, merkte secretaris C. Rommens na afloop op. Over een maand houdt Oranje opnieuw een rommelmarkt en braderie ter gelegenheid van de muziekfeesten. Het Torencplein staat op 10 en 11 juli vol kraampjes.

Twee kranteknipsels waaruit blijkt dat er ook nog leuk nieuws te melden is. (BN 10-03-1993 en 14-06-1993).

Atelier Jenny van Herwijnen

Weinig amateurgunstenaars kunnen beschikken over een eigen atelier. Ook voor de Heerlese kunstenares Jenny van Herwijnen-Schepers is het altijd een droomwens geweest. Toch is het begin september 1993 zover. Na jaren van ontwerpen, wachten op vergunningen, passen, meten en bouwen gaat die wens in vervulling.

En dat niet alleen, want er komt bij de woning aan de Torenbaan in Heerle meteen ook een beeldentuin, waarin de relatie kunst/natuur centraal staat. Atelier 'Jes' moet de nieuwe Heerelse aanwinst gaan heten.

"We hebben regelmatig mensen op bezoek die een schilderij willen kopen. Die hangen verspreid door het hele huis en dat betekent toch een inbreuk op je privé-leven", zegt Jenny van Herwijnen-Schepers. Daar kwam nog bij dat het licht en de lichtinval in het woonhuis verre van ideaal zijn en dat de schilderijen in de woonkamer vervaardigd moesten worden.

Jenny en haar man Gerard gingen daarop aan de slag en zetten eerst de wensen op een rij, aan de hand daarvan werd een tekening gemaakt en na overleg met de gemeente resulteerde dat in een ruim opgezet atelier dat tevens gebruikt kan worden om de eigen werken ten toon te stellen. Achterin het atelier is een extra hoog gedeelte van ruim vijf meter, waardoor ze nu ook grotere werken kan vervaardigen.

In de 1500 vierkante meter grote tuin achter het atelier kwamen vijf beelden van de Rotterdamse beeldhouwer Rob Maingay. Die werkt vooral in hout en bouwt zijn werkstukken op uit vormen die te vergelijken zijn met duigen die onder een bepaalde hoek verzaagd en gelijmd worden, waardoor er spiralen ontstaan.

De beeldentuin heeft borders met agrarische produkten als rogge, maïs en zonnebloemen. De beeldenexpositie was alleen in de maand september te zien. *"In de toekomst ga ik er zelf objecten weg zetten. Dat kan onze piano zijn ingepakt in perspex en dan gedeeltelijk gevuld met noten",* fantaseert de kunstenares. Door de borders jaarlijks anders in te richten, zal de beeldentuin steeds andere doorkijkjes bieden. *"De mensen moeten bij*

het wandelen door de tuin in de toekomst steeds op het verkeerde been gezet worden", zegt Jenny.

Haar man Gerard, die zelf niets aan kunst doet, ondersteunt zijn vrouw in haar werk. Hij heeft zelf het grootste deel van het atelier gebouwd en daar heel wat uurtjes van zijn nachtrust aan opgeofferd.

Zilveren welfarewerk

Niet alleen de handvaardigheidstentoonstelling van Wouwse ouderen werd dit jaar in Wouw voor de 25ste keer gehouden, maar Louis Brooijmans en Dientje Vanaert hebben daaraan al 25 jaar deelgenomen. Dat was reden om beiden tijdens een officieel gedeelte in het zonnetje te zetten.

Wethouder P. van Steekelenburg was naar de Bargie gekomen waar alle deelnemers aan de handvaardigheidsmiddagen bijeen waren samen met de dames H. en A. Francken die in drie parochies de clubs leiden. Hij merkte op dat het eigenlijk de 30ste expositie was, omdat voor de Bargie eerst vijf jaar in Leonardushof was gewerkt. *"Maar in de Bargie is dit het zilveren jubileum. En meteen ook de laatste tentoonstelling in dit gebouw"*, merkte Van Steekelenburg op. Hierna haalde hij de 88-jarige mevrouw B. Vanaert uit Wouwse Plantage en de 96-jarige L. Brooijmans uit Leonardushof naar voren en bood hen een oorkonde en een geschenkje namens de Stichting Buurtwerk aan.

Kikkerpoel op Altena

Rien van Oers de grondbeheerder van het waterleidingbedrijf "Noord West-Brabant" was in september enthousiast over de nieuwe plannen om een amfibieënpool aan te leggen bij het pompstation Altena uit Heerle.

Inez van Bezouw, hoofd PR en voorlichting van het bedrijf, legde uit dat de aanzet van het project gegeven werd bij de feestelijkheden rondom het 75-jarig bestaan van de maatschappij. *"Omdat wij iets uit de natuur nemen in de vorm van grondwater, wilden we ook iets terugdoen voor die natuur. In Wouw wordt door gemeente, het*

waterschap Zoomvliet en de provincie gewerkt aan een ecologische zone langs de Smalle Beek. Daarvoor hebben wij 75.000 gulden beschikbaar gesteld. Los van die donatie willen we een extra dimensie aan ons eigen milieubeleid geven door de aanleg van deze amfibieën-poel", zegt Van Bezouw.

De poel komt achter het pompstation Altena op een weiland dat binnenkort eigendom wordt van de watermaatschappij. Dat hele terrein is eigenlijk een compleet natuurgebied. Daar stond vroeger een boerderij met daarom heen een gracht. Die gracht is nu een singel die het hele jaar water heeft. De singel zit vol vissen en amfibieën en er is een grote verscheidenheid aan planten en struiken. "Leden van het IVN zijn bezig met het maken van een inventarisatie en uit het voorlopig rapport blijkt dat er aardig wat afwisseling is", zegt Van Oers. Hij denkt dat als de poel straks gereed is, er snel de nodige begroeiing zal ontstaan en ook amfibieën spontaan in de poel zullen verschijnen, zowel vanuit de singel als vanuit de Smalle Beek.

"En natuurlijk zijn er de watervogels die aan hun poten eitjes meebrengen en er voor zorgen dat er een grote verscheidenheid aan planten en dieren komt", zegt Van Oers. Van uitzetten wil hij niet weten. Er zijn voorbeelden te over dat bepaalde planten dan domineren en er niets van zo'n poel terecht komt.

De verwachting van de waterleidingmaatschappij is dat in maart 1994 met de graafwerkzaamheden begonnen kan worden. "Er ligt een leemlaag op die plaats dus het water blijft in elk geval in de poel en omdat we de sloten afdammen is het gevaar dat de poel verzuurd maar erg klein," zegt Van Oers.

De bedoeling is dat er een verbinding komt tussen de poel en de Smalle Beek, zo'n zone moet een meter of tien breed worden en daarvoor zou gemakkelijk een sloot genomen kunnen worden die nu al vanaf Altena richting de beek stroomt. Dat is echter een zaak van de gemeente en het Brabants Landschap.

Herindeling

Op 22 oktober kwamen Gedeputeerde Staten met een advies met betrekking tot de herindeling. Dat week op een aantal punten sterk af van het advies van de commissie Schampers. In het GS-advies zou Wouw zijn zelfstandigheid verliezen en naar de gemeente Roosendaal gaan. Allen de bossen van Wouwse Plantage werden aan Bergen op Zoom toebedacht.

In een commentaar op de nieuwe plannen zegt burgemeester H. Willems niets in het plan te zien. Hij noemt het buitengewoon triest dat GS toegeven aan de Roosendaalse uitbreidingsdrang. Willems ziet nadelige gevolgen voor Wouw. *"Het landelijk gebied wordt volgebouwd. Roosendaal wil daar tussen de 4500 en 10.000 woningen bouwen. Wouw wordt een buitenwijk van Roosendaal. Praat met een actiegroep uit Nispen, daar wordt al gezegd dat Roosendaal Nispen vergeet. Zo gaat het ook met Wouw"*.

Hij sprak verder van parasiteren door Roosendaal op plannen van Wouwse ondernemers om uit te breiden. Ook twijfelde hij aan de bestuurlijke capaciteiten van Roosendaal. *"Daar zit geen bestuurlijke mentaliteit om agrarisch buitengebied te besturen"*, besloot Willems.

Karel Schrooijen blijft Wouwnaar

Grafisch kunstenaar Karel Schrooijen sprong meteen in op de actualiteit van de herindeling. Amper vijf dagen nadat het nieuws dat Wouw mogelijk naar Roosendaal gaat, bekend werd, maakte hij een sticker waarmee hij wilde benadrukken dat de mensen zich niet onnodig ongerust behoeven te maken.

"We blijven immers toch Wouwnaren, want het dorp Wouw houdt gewoon zijn naam. "Ik wou, zij Wouw, wij Wouwnaren", prijkt er op de sticker en naast dit grapje met de vervoeging van het werkwoord 'willen' haalt de kunstenaar een grapje uit met de beide gemeentevignetten van Wouw en Roosendaal. Karel pakte het logo van de gemeente Wouw en verving de groene bollen door de gestileerde rozen van Roosendaal."

Schrooijen benadrukte dat hij zich niet af wil zetten tegen de samenvoeging. *"Er kan nog van alles aan veranderen, want het is maar een voorstel. Natuurlijk zijn er ook voordelen aan samenvoeging verbonden. Maar ik verwacht wel van Roosendaal dat onze dorpen hun eigen identiteit mogen behouden. En een eerlijke kans voor het Wouwse bedrijfsleven en de middenstand dient natuurlijk onderdeel van het nieuwe groot-gemeentelijk beleid te zijn,"* zei Schrooijen. Hij heeft ook uitgesproken ideeën over het behoud van het 'groene hart' dat nu naar Bergen op Zoom gaat, de bufferfunctie tussen de twee steden en de ongebreidelde uitbreiding van Roosendaal. Wat hem betreft moeten er de nodige voorwaarden gesteld worden aan het samengaan van de twee gemeenten.

Bij het bedenken van zijn nieuwste creatie zette hij nog een aantal andere kreten op papier zoals: "Tegen WOUW en dank", "Wouw de groene b(l)uffer" en "Ik Wouw, zij wilde, Wouw is gewild".

De Wouwse kunstenaar is en blijft in hart en nieren een Wouwenaar. Hij ontwierp in het verleden een beeldje van de Wouwse Papboer en tijdens het carnavalsfeest is hij actief met het ontwerpen van wagens. Maar ook veel logo's, vignetten en volledige huisstijlen kwamen op zijn tekentafel tot stand.

"Ik vind dat we als Wouwenaren rechtvereind moeten blijven staan als we straks in de gemeente Roosendaal terecht komen. Wouw moet in elk geval geen buitenwijk worden van het grotere dorp Roosendaal, maar daar zullen ze in Den Bosch vast en zeker ook zo over denken", zei Karel Schrooijen die, na het uitdelen van zijn stickers, weer over ging tot de orde van de dag.

Wouw, 24 juni 1994

René Hermans

Wouw kort 1993

JANUARI

- 3: Voorzitter Jac. Pellis van dorps huis De Schalm maakt plannen bekend om het dorps huis uit te breiden.
- 5: Kees Matthijssen van C'70 spreekt zijn teleurstelling uit dat hij geen dames heeft warm kunnen krijgen om een plaats op zijn lijst in te nemen.
Wouw brengt de prijs voor bouwgrond op een prijs van 140 gulden per vierkante meter.
- 8: Bij Cluzona worden spelden uitgereikt door KNVB-bestuurder L. Haverman (zie sfeerverhaal)
- 11: Raadslid A. van de Sande van de PvdA is boos omdat voor de twee maal een bejaardenwoning wordt toegewezen aan iemand van buiten de gemeente.
- 12: Wouw Promotie bereidt een campagne voor om een massaal 'nee' tegen een eventueel herindelingsplan op tafel te leggen.
Dancing De Pin wordt overgenomen door het kasteleinsechtpaar Joke en Jan van der Veeken.
Wouw onderzoek de mogelijkheid om bewoonde caravans onder de OGB te laten vallen.
- 13: Theo Joachems neemt afscheid van Plantenziektkundige Dienst.
- 17: Mien Hertogh, de kosteres van de Lambertuskerk wordt onderscheiden met de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice.
- 19: Wethouder P. van Steekelenburg zegt dat er gestudeerd wordt op het concentreren van alle welzijnsaccommodaties in één gebouw.
- 20: Het aantal inwoners op 1 januari 1993 bedroeg in Wouw 4.862, in Heerle 1.965, in Moerstraten 525 en in Wouwse Plantage 1.109.
- 21: Het Roosendaalse CDA vindt dat de stad uit moet breiden over de gemeentegrenzen op Wouws grondgebied.
- 25: Tijdens een bijeenkomst in de Bargie wordt door vertegenwoordigers uit allerlei gemeentelijke groeperingen gepleit voor een zelfstandig Wouw. Het Lambertuskoor brengt een strijdlid en Wouw Promotie kondigt een gemeentelijke enquête aan.
- 26: Burgemeester H. Willems slaat de eerste paal voor het complex seniorenwoningen aan de Nieuwstraat.
- 28: Burgemeester H. Willems maakt zich boos omdat hij via de krant moest vernemen dat de politiepost in Wouw zou sluiten.

FEBRUARI

- 1: Burgemeester H. Willems en de PvdA-fractie liggen met elkaar in de clinch. Wil Rullens zegt dat hij de laatste hand legt aan de plannen voor een tank- en wasplaats aan de Molensingel.
- 2: Wouwse politie geeft college groen licht om met de 'Visie op Wouw' verder te gaan.
- 3: De uitgifte van bouwgrond op bedrijventerrein De Wijper blijkt te stagneren.
- 9: Er blijkt erg weinig belangstelling voor aansluiting op het aardgasnet in buitengebied. Dat komt voornamelijk door de hoge eigen bijdrage die de bewoners moeten leveren.
- 11: Wethouder Gommert Jonkers opent het fietspad langs de Bergsebaan door met de fiets door een lint te rijden.
- 15: Jopie van der Stelt wint de Vierschaertrofee. Zij is de eerste vrouw die dit kleinood in de wacht sleept.
- 18: Inspecteur G. Graumans van de gemeentepolitie Roosendaal zegt dat Wouw niet ongerust hoeft te zijn als per 1 april de politiepost op het Torenplein verdwijnt. Volgens hem wordt de service alleen maar groter en is de politie sneller ter plaatse.
- 19: Wouw controleert op de hondenbelasting en spoort daarmee illegale hondenbezitters op.
- 20: Michel de Koning en Frans van Hasselt maken bekend dat ze hun rentree in de Wouwse raad willen maken door in 1994 aan de verkiezing deel te nemen met een nieuwe plaatselijke lijst.
- 21: Toon van Luijk (grootste boer Toon) en Peter van Terheijden (prins Peer I) nemen afscheid van het carnaval in Wouwse Plantage.
- 24: De bewoners van de Wouwse wijk Omgang beginnen met een actie tegen de hondepoep in hun wijk.
- 25: Burgemeester H. Willems doet een handreiking richting Roosendaal en zegt dat hij met de grote buur wil praten over het beschikbaar stellen van bouwgrond. Voorwaarde is wel dat de Wouwse identiteit en karakteristiek geen geweld aan gedaan mag worden.
- 26: W. Morzer Bruyns, voorzitter van de Nederlandse Museumstichting opent de expositie "Van zijdemuseum naar kant- en zijdemuseum" in het gebouw aan de Schoolstraat.
- 28: Michel de Koning en Frans van Hasselt presenteren in Gasterij "De Afspanning" in Heerle hun nieuwe politieke boreling met de naam PIT.

MAART

- 1: Anne Marie Mosmans legt haar functie als directeur van het Zijdemuseum neer. Haar vader volgt haar op.
- 2: De commissie Schampers maakt de plannen voor herindeling bekend. Wouw is dolgelukkig, want de gemeente blijft zelfstandig. Commissaris L. Malcontent van de Roosendaalse politie zegt dat het spreekuur in Wouw behouden blijft.

- 3: Wouw zegt geschokt te zijn van de reacties van de buurgemeenten. Zowel burgemeester P. Zevenbergen van Bergen op Zoom als wethouder C. Kerkhof-Mos van Roosendaal waren van mening dat Wouw niet zelfstandig moet blijven.
- 7: Kijkdag op het terrein van gemeentewerken waar de bewoners kennis kunnen maken met vuilniscontainers. Grote en kleine bakken en duocontainers staan er opgesteld. Zowat een kwart van de gemeente komt een kijkje nemen,
- 8: Reconstructie van het dorpshart van Heerle start met het verplanten van bomen.
- 9: Wethouder P. van Steekelenburg maakt bekend dat de welzijnsinstellingen waarschijnlijk onder één dak in de Geerhoek zullen komen.
Wethouder G. Jonkers zegt dat er in 1993 geen oplossing gevonden zal worden voor het parkeren van vrachtwagens.
Wethouder C. kerkhof-Mos wil met Wouw gaan praten over uitbreiding op het grondgebied van deze gemeente.
Simon Nuijten ontvangt de bronzen KNVB-spel als bestuurslid van Cluzona in Wouw.
- 10: Peuterspeelzalen klagen dat er zo weinig financiële mogelijkheden zijn dat ze hulpmoeders met een fooi weg moeten zetten.
- 12: Bart Nouws van het CDA maakt bekend dat hij plaats zal nemen op de kieslijst van PIT.
- 15: De Wouwse campings verwerpen de aanleg van een nachtregister.
De meerderheid van de Wouwse bevolking kiest voor het gebruik van een duobak voor het gescheiden inzamelen van afval.
- 16: De postcodeloterij schenkt een bedrag van 15.000 gulden voor de aanleg van het Derde Wereldbos in Wouwse Plantage.
- 18: Als de gemeente Wouw het totale beheer en onderhoud van de sportaccommodaties aan de clubs overdraagt zijn volgens Jac. Kerstens van Cluzona twee of drie verenigingen ten dode opgeschreven.
- 21: Kinderdagverblijf "Dommel" aan de Kloosterstraat wordt officieel geopend door wethouder P. van Steekelenburg.
- 25: Bewoners uit de wijk Omganck schrijven een brief op poten naar de gemeente omdat er geen maatregelen worden genomen tegen de hondepoep
Raadslid W. van Tongeren maakt bekend dat hij een punt zet achter zijn raadscarrière.
Waterschap Zoomvliet plaatst een stuw in 't Loopje waardoor Wouw in de toekomst gespaard moet blijven van wateroverlast.
- 27: Vrijwilligers van De Vierschaer gaan samen met Wouw Promotie op stap om handtekeningen in te zamelen voor een zelfstandig Wouw. Daarbij worden stickers uitgedeeld met de tekst "Ja, Wouw blijft van mij". In totaal werden 5600 handtekeningen opgehaald.
- 28: Harmonie Oranje wint HaFa-wisselbokaal in Oudenbosch.
- 31: Wouw Promotie verlengt de handtekeningenactie omdat er dagelijks nog handtekeningen bij komen.

Oude kinderspelen schot in de roos

Van onze correspondent:
WOUW - Het aantal oude kinderspelen dat de Wouwse heemkundekring De Vierschaer tot haar beschikking heeft, groeit nog steeds. Tijdens de jongste landgoeddagen konden jong, maar vooral oud hun hart ophalen met spelletjes die ze vroeger op straat speelden.

Vorige week trok De Vierschaer naar Den Haag met de kinderspelen en tijdens een Middeleeuws feest bleken ze ook daar bijzonder succesvol. „Vooral de ouderen deden enthousiast aan de spelen mee. Ze waanden zich terug in hun jeugd”, zegt secretaris Huub Jonckheere van De Vierschaer.

Van spelen als kegelen, vogelpik, stettlopen, worsthakken, mitesse, bikkelen, manslag en foepejeeje vermoeden de kinderen van nu het bestaan niet eens meer. Maar De Vierschaer koestert ze. „Van veel mensen die de spelletjes spelen, krijgen we aanvullingen en nieuwe spelletjes”, zegt Karel Schrootjen die van het navorsen een hobby heeft gemaakt. „Zo kunnen we onze collectie steeds verder uitbreiden.”

Inmiddels is de vereniging ook begonnen met het beschrijven van de verschillende kinderspelen. Die beschrijvingen, vaak met foto's en tekeningen, worden gepubliceerd in het tijdschrift van de vereniging. Wie meer informatie wil, kan secretaris Jonckheere bellen, telefoon: 01658-3704.

De kinderspelen van De Vierschaer trokken ook in Den Haag de nodige belangstelling. (BN 16-09-1993).

Slechts 40 % van de huishoudens in het buitengebied heeft belangstelling voor aansluiting op aardgas.

APRIL

- 1: Politiepost Wouw wordt opgeheven
Aktie tankslag gaat van start.
Molensingel wordt afgesloten voor doorgaand vrachtverkeer.
- 5: Bewoners van de Westelaarsestraat en Heistraat in Wouwse Plantage vinden een bedrag van 6.000 gulden te hoog om massaal op het aardgasnet aan te sluiten.
- 6: De gemeentelijke commissie Ruimtelijke Ordening gaat accoord met de verzelfstandiging van de VVV.
- 9: Het blijkt dat de afgelopen maanden vandalen huis gehouden hebben in het leegstaande schoolgebouw aan de Geerhoek. Er is voor tienduizenden guldens schade aangericht.
- 12: Burgemeester H. Willems is boos op het Roosendaals gemeentebestuur dat zich niet houdt aan het masterplan. Met name CDA-wethouder C. Kerkhof-Mos wil grote delen van Wouw annexeren.
- 14: In Wouwse Plantage wordt door Bart Cuppens en Jan Senhorst gewerkt aan de bouw van een Kenyaanse hut.
- 15: Het vrachtverkeer op de Molensingel is merkbaar afgenomen, op de Roosendaalsebaan blijkt het te zijn toegenomen.
Burgemeester H. Willems pleit voor het onderbrengen van de politiegroep Roosendaal West/Wouw in het gebouw van de belastingen aan de Jan Vermeerlaan.
Het aantal plaatsen voor asielzoekers komt van 10 op 17 voor de gemeente Wouw.
- 19: De Groene Beurs gaat ter ziele. De Stichting kan de middelen niet bij elkaar krijgen om de activiteiten door te laten gaan.
Het Moerstraatse kerkdak wordt aan een onderzoek onderworpen door de Monumentenwacht.
- 20: Jubileumviering UVV afdeling Wouw. In Wouw is de UVV 15 jaar werkzaam, waarvan vijf jaar als een zelfstandige afdeling.
Presentatie boek over zijdeteelt in Nederland door professor dr. H. van den Eerenbeemt in het zijdemuseum.
- 21: Op de rijksweg bij de afslag Wouw komen twee automobilisten om het leven omdat een vrachtwagen hun auto's in een file op een andere vrachtwagen drukt. Het verkeer werd via het dorp Wouw omgeleid en dat zorgde voor een drukte als in de jaren vijftig toen de rijksweg nog door het dorp liep.
Katholieke Bonden van Ouderen, Zonnebloemafdelingen en Unie van Vrijwilligers beginnen een vrijwillige vervoersdienst. Wethouder P. van Steekelenburg reed de eerste belangstellenden, Jaan Schepers en haar zoon Marijn van de Bargie naar hun woning aan de Doeldreef.

- 23: Transport van Wouw helpt Polen naar Szczecin.
- 25: Jan van Eekelen van handboogschutterij L'union fait la force krijgt de gouden bonds-
speld van de Nederlandse Handboog Bond.
- 28: Voorzitter Arno Melis van de Vierschaer biedt het boek van René Hermans over de
Wouwse bierbrouwerijen officieel aan aan Guust en Bernard Siebelink
De ouderenbiljartploeg Hemo IV uit Heerle wordt gehuldigd door wethouder Van
Steekelenburg bij het behalen van de kampioenstitel 1993.
- 29: De Wouwse politiek staat niet te juichen over de plannen om van de Geerhoek een
multifunctioneel centrum te maken. Toch gaat men accoord met de plannen.
Koninklijke onderscheidingen in zilver voor Kees en Piet Stroop uit Heerle en voor
Kees van Oorschoot uit Wouw.
- 30: Koninginnedag wordt in alle dorpen uitbundig gevierd.

MEI

- 1: Geraniummarkt met bekendmaking van de 1000ste deelnemer. Het is mevrouw Van
Gastel van de nieuwe ouderenwoningen aan de Doeldreef.
- 3: De Roosendaalse korpschef van politie zegt dat Wouw alle aandacht krijgt die het
nodige heeft.
- 6: Gemeente inventariseert het openbaar groen in verband met verkoop.
- 8: De Egelantier uit Roosendaal wint de Wild West Zeskamp van 20 verzorgings- en
bejaardenhuizen georganiseerd door Leonardushof uit Wouw.
E. Kemperman opent de dierenkliniek van Guido de Mol en Maarten van Helvoort
aan de Molensingel.
- 11: Commissie buigt zich over de Noordelijke Randweg om Wouw.
- 14: Politie Halsteren houdt tien jongeren aan en lost daarmee een groot aantal
vernielingen en inbraken in Wouw op.
- 15: Gommert Jonkers glijdt in Wouwse Plantage officieel een speelterreintje open.
Studiebijeenkomst over Wouwse bossen. Er wordt aangegeven dat de druk die de
220.000 bezoekers die jaarlijks de bossen bezoeken negatieve gevolgen hebben voor
de kwaliteit.
- 16: Feest omdat dorps huis De Spil in Wouwse Plantage 12,5 jaar bestaat.
- 17: Wouw Promotie is niet blij met het vertrek van wethouder W. Wamsteker in
Roosendaal, omdat die tegen de uitbreiding van de stad richting Wouw was.
- 20: Feest bij 65-jarig bestaan HSC '28 in Heerle.
Internationale handboogwedstrijd van L'union fait la force op voetbalveld in Wouwse
Plantage.
- 21: Tinus van der Heijden van HSC'29 wordt onderscheiden met de gouden KNVB-speld.
- 23: Sjaak Sebrechts is 25 jaar koster in Heerle.

- 26: Wouw verzet zich tegen een grenscorrectie waarbij de Wouwse Tol en de camping Heidepol naar Bergen op Zoom gaan. Gevraagd wordt om Trapke op aan de gemeente toe te voegen.
PNEM doet een bod op het Wouwse kabelnet bij de firma Integan in het Belgische Hoboken.
- 27: Wout Belleter uit Moerstraten wordt beëdigd als opvolger in de Wouwse raad voor Willem van Tongeren.
Burgemeester Willems reageert geschokt op het bericht dat er nogal wat criminaliteit onder de Wouwse jongeren is en dat er sprake is van drugsproblemen.
Burgemeester Willems krijgt uit handen van Peter Buijs van Wouw Promotie twee dozen met in totaal 6063 steunbetuigingen voor het behoud van de zelfstandige gemeente Wouw.
- 28: Opening Derde Wereldbos in Wouwse Plantage door burgemeester H. Willems.

JUNI

- 1: Aanbieding gemeentelijke monumentenlijst met daarop 31 panden.
- 2: Uit rioolbeheersplan blijkt dat het rioolrecht stijgt van 100 gulden in 1993 naar 328 gulden in 2003.
- 3: Wouw oppert plan om 12.000 gulden beschikbaar te stellen voor het verlichten van "enge plekken".
BBA dreigt dat er in het dorp Heerle geen bus meer komt als er drempels in de doorgaande weg worden gelegd.
- 4: Commissaris F. Houben onthult een kunstwerk bij Krinkels. Dat gebeurt ter gelegenheid van het afscheid van Leo Krinkels bij de firma.
- 10: Wouwse politiek is overtuigd dat er in 1994 een lastenverhoging komt voor de burgers om de gemeente financieel gezond te houden.
- 12: Open tuinendag in de gemeente Wouw. Ruim 200 mensen nemen een kijkje in twee tuinen in Heerle en één in Moerstraten.
Opening Natuurplein van de IVN in Wouwse Plantage door wethouder G. Jonkers.
- 13: Handbalvereniging Hv Heerle sluit seizoen af met dorpsfeest en toernooi.
Gemeente Wouw gaat ook in de toekomst op zoek naar plaatsen waar seniorenwoningen gebouwd kunnen worden.
- 15: Voor de tweede maal in drie weken wordt er een overval gepleegd op het postagentschap in Wouwse Plantage. Kantoorhouder Jan Bals werkt de overvaller zonder buit de deur uit. Het was de vijfde keer dat Bals werd overvallen, waarvan vier keer in Wouwse Plantage. De PTT sluit met onmiddellijke ingang het kantoor.
- 21: De NV Waterleiding Maatschappij Noord West-Brabant schenkt 75.000 gulden ter gelegenheid van haar 75-jarig bestaan voor een natuurproject langs de Smalle Beek in Wouw.
Start 24ste Wouwse wandelvierdaagse met 840 deelnemers.

Fietsgids van De Vierschaer is in herdruk verschenen.

- 22: Adriaan van der Riet hoopt een commerciële visvijver te kunnen maken van de Dassenplas in Moerstraten.
- 23: Plannen voor de bouw van een zendmast van 31 meter in de Weststraat in Wouwse Plantage.
- 24: Gemeentebestuur probeert in de toekomst het rioolrecht te koppelen aan het waterverbruik.
- 25: De familie Borghouts is 100 jaar werkzaam in de verf en houdt een receptie en een expositie.
- 26: Open dagen op landgoed Wouwse Plantage met 2700 bezoekers.
- 28: José Janssen is 25 jaar werkzaam aan de Theresiaschool in Moerstraten.
Adrie van der Wegen, beheerder van de kantine van de sporthal maakt bekend dat hij de horecafunctie wil verdubbelen op de benedenverdieping.

JULI

- 1: Wouw geeft de Stichting RAAP (Regionaal Archeologisch Archiverings Project) opdracht om een vooronderzoek te doen naar het verdwenen Wouwse kasteel.
Start dorpsfeesten in Moerstraten met onder meer ouderenmiddag, zeskamp, playbackshow en volksspelen voor kinderen.
- 2: Start muziekfeesten in Wouwse Plantage met playbackshows, colafuif en festival.
- 4: Open tuindag in de gemeente Wouw.
- 5: A. Kok uit Milsbeek wint de hondenwedstrijd van Nut en Sport.
- 6: Start 18de Wouwse fietsvierdaagse met 400 deelnemers
- 7: Johan Heijnen van Cumawo zegt dat het voortbestaan van de Stichting in gevaar is als de gemeente niet meer subsidie geeft.
H.Hartschool in Wouwse Plantage wint een prijs van 100 gulden door de beste vogelverschrikker te vervaardigen voor de NCB.
- 9: Muziekfeesten van harmonie Oranje in Wouw met Gerard Joling, country-avond, demonstraties, rommelmarkt, koffieconcert en festival.
Stichting "Voor monument en instrument" timmert voor het eerst aan de weg om geld bijeen te krijgen voor de Lambertuskerk en de harmonie.
- 10: Ronde op gewone fietsen in Moerstraten, gewonnen door Hans Dekkers en Lisette Belleter.
- 13: De Kok Staalbouw is boos over het afsluiten van een stuk van bedrijventerrein De Wijper met betonnen paaltjes.
- 15: Charles van den Bergh uit Wouwse Plantage stopt met het inzamelen van papier voor harmonie Soli Deo Gloria.
- 18: Wouw Promotion wil iedereen die met zijn achternaam "Wouw" heet uitnodigen. Dat in het kader om de gemeente landelijke bekendheid te geven.

- 19: De gemeente Wouw geeft De Kok Staalbouw nog twee maanden om aan de milieubepalingen te voldoen.
- 21: Wouw beschikt over een eigen Kiwanisclub die onder de naam Wouw-Zoomvliet activiteiten zal gaan ontplooiën.
- 24: Touwtrekwedstrijd van HP1600 in De Biezen in Wouw met 50 ploegen.
- 25: Internationale verschiëting van L'union fait la force op de Doelen in Wouw.
- 27: In Ter Zijde wordt hard gewerkt aan het samenstellen van een catalogus die eind van het jaar gereed moet zijn.
Cluzona maakt plannen om uit het dal te klimmen waar men nu in zit. Overname van het sportveld past niet in die plannen.
- 28: De Wouwse Radio Omroep installeert een nieuwe programmaraad.

AUGUSTUS

- 3: Hel van de Pin in Wouwse Plantage wordt voor de 40ste keer verreden.
Geraniumcommissie zet fietstocht langs de mooiste geraniums in de gemeente uit.
- 4: De zeventienjarige Arnold Bogers uit Wouwse Plantage komt om het leven bij een brand in de ouderlijke woning in de Mariabaan.
- 6: Wouw sluit de jaarrekening 1992 af met een batig saldo van 40.000 gulden.
- 7: Wielerronde in Heerle.
De Herelse kermis die in verband met de reconstructie van het dorpsplein verzet werd, gaat niet door omdat kermisexploitant Van de Zande uit Halsteren het af laat weten.
- 9: Start Kindervakantiewerk met meer deelnemers dan in voorgaande jaren.
- 11: De Werkgroep Wouwse Plantage vraagt met spoed een oplossing voor het verdwenen PTT-postagentschap.
- 13: Zonemanager van de PTT zegt dat het best nog enkele maanden kan duren voor er een beslissing komt over het postagentschap in Wouwse Plantage.
- 17: De commissie financiën is bang dat door de koppeling van het rioolafvoerrecht aan het watergebruik de gezinnen extra gedupeerd zullen worden.
- 18: WRO begint aan verbouwing nieuwe studio aan de Donkenweg.
- 21: Een garage in de Kapelstraat in Heerle wordt volledig in de as gelegd.
- 22: Vlaamse kermis bij De Buitenbeentjes, ondanks regen, toch geslaagd.
- 24: Burgemeester H. Willems pakt uit tegen Roosendaal omdat deze gemeente via de structuurvisie 2015 grote delen van Wouw wil "inlijven".
- 28: Wouwse raad zegt dat Roosendaal volstrekt ongeloofwaardig wordt als de structuurvisie 2015 wordt aangenomen.
Raad trekt 35.000 gulden uit voor onderzoek naar noordelijke ontsluitingsweg.
- 29: Ploeg uit Wouw wint de finale van het streekspel van Omroep Brabant.

Komt Wouw bij Bergen op Zoom?

Van onze correspondent

WOUW - Komt de gemeente Wouw bij Bergen op Zoom? Die vraag is deze week in heel wat huishoudens in het dorp Wouw gesteld. Het begon met de bezorging van de nieuwe huisvuilcontainers.

Op de groene GFT-container prijkte, zoals het hoort, het wapen van Wouw met de bijhorende naam. Maar de grijze was voorzien van het gemeentewapen en de naam van de stad Bergen op Zoom. „Wordt het toch Bergen op Zoom?“, was de vraag aan voorlichter W. Potters van de gemeente Wouw.

Die verzekerde met de hand op het hart dat dit helemaal niets met de gemeentelijke herindeling van doen had. „De gemeente Wouw kwam gewoon containers te kort en heeft die daarom overgenomen van Bergen op Zoom.“

Had Roosendaal dat nou maar geweten, hadden ze in Wouw in elk geval een voet tussen de deur gehad...

Wouw feest ook bij opheffing

Van onze verslaggever

WOUW - Mocht Wouw er toch niet in slagen om de gemeentelijke herindeling te overleven, dan gaan de dagelijkse bestuurders en het ambtelijk apparaat feestend ten onder.

Daar maakte burgemeester H. Willems gisteravond gewag van tijdens een commissievergadering in het gemeentehuis. De uitspraak was des te opmerkelijk omdat het Wouwse college vandaag voor het provinciebestuur het behoud van zelfstandigheid - zoals overigens door de commissie Schampers geadviseerd - verdedigt. Willems kwam tot zijn uitslating toen Vrije Lijst-woordvoerder H. Hermans bij behandeling van het beleidsplan 1994-1997 informeerde naar het in 1996 geplande onderzoek naar de ambtelijke huisvesting. Hermans wilde graag weten of de burgemeester dacht met de huidige gebouwen voorlopig vooruit te kunnen.

„Daarbij is natuurlijk de vraag van belang of we zelfstandig blijven of niet“, zo stelde Willems vast. Hij vervolgde: „Als Wouw wordt opgeheven blijven we de laatste maanden knus dicht op elkaar zitten en maken we er een groot feest van. Zoniet dan breiden we uit en bouwen we ook een groot feest“, grapt Willems zich uit de situatie.

In alle ernst liet hij daarop volgen dat in zijn visie Wouw voorlopig voldoende heeft aan de huidige huisvesting.

De herindeling kreeg in 1993 veel aandacht. Gaat Wouw naar Bergen of Roosendaal? Het maakt niks uit; als Wouw verdwijnt is er toch feest. (BN 11-06-1993 en 24-09-1993).

- 30: Wouw maakt plannen om permanent wonen op de campings te gedogen en om nieuwe gevallen niet meer toe te staan.

SEPTEMBER

- 2: Gemeente gaat proberen om de mountainbikes uit de gemeentelijke bossen te krijgen.
- 4: Opening atelier JeS van Jenny van Herwijnen-Schepers aan de Torenbaan in Heerle door burgemeester H. Willems.
Grote kleindierenexpositie van De Eendracht in De Bargie.
- 6: Eerste huisvuilcontainers worden uitgereikt door wethouder G. Jonkers aan het echtpaar J. Bals in Wouwse Plantage.
Toekomstige bestemming van De Bargie nog niet bekend.
- 7: Commissie geeft groen licht voor verbouwing De Geerhoek als binnen het bedrag van 1,5 miljoen gebleven wordt.
Een voorstel voor de bouw van een paardenstal en voorlichtingscentrum in de Kapelstraat in Heerle wordt aangehouden.
Gemeente trekt 13.000 gulden uit om de schade vast te laten stellen die twee omwonenden hebben geleden door het bestemmingsplan De Wijper.
- 8: Heerle krijgt nog twee verkeersdrempels in de Herelsestraat.
- 12: KPJ-trekkerbehendigheidswedstrijd wordt gewonnen door Corné Doggen.
Zilveren welfare-expositie in Wouwse Bargie. Louis Brooijmans (96) uit Leonardushof en Dientje Vanaert (88) uit Wouwse Plantage worden gehuldigd omdat ze 25 jaar deelnemen.
- 14: Bibliotheekbestuur vraagt om meer subsidie om de bibliotheek langer open te houden.
- 16: Uit Wouwse begroting blijkt dat de lasten in 1994 met 100 gulden stijgen. De Wouwse verenigingen zullen het met 5 % minder subsidie moeten doen.
- 18: Reünie van de voormalige Lambertusschool met 150 deelnemers.
- 19: Bijna 1000 deelnemers aan de fietstocht van het Vijfhoekoverleg.
- 22: Wouw wil rondom Dassenplas geen recreatiegebied.
- 24: Zilveren feest H.Hartschool in Wouwse Plantage met bezoek aan Het Land van Ooit en een reünie.
- 25: Eerste infomarkt voor ouderen in Wouwse Bargie, waarbij voorzitter F. de Jong van de Katholieke Bond van ouderen deze mensen opriep om zich in te zetten bij vrijwilligerswerk.
- 26: Wouw Cultureel 1993.
- 28: Voorzitter Jos Hermesen van de Stichting Leonardushof is somber gestemd over de gediteerde samenwerking die zijn huis opgelegd krijgt.
- 29: RTL5 komt niet per 1 oktober op de kabel, maar Wouw zal, dankzij Integan, nog een maandje moeten wachten.

- 30: Henk Hermans van de Vrije Lijst noemt de Wouwse Markt een mooie Markt, maar een dooie Markt.
Wouwse politiek geeft groen licht voor verbouwing Geerhoek.

OKTOBER

- 3: Open dag op steenfabriek Wouwse Plantage met 2000 bezoekers.
- 5: Vierschaer brengt nieuw kwartaaltijdschrift uit.
- 8: Jeugdige vandalen hebben huis gehouden in De Geerhoek. Ze konden echter gegrepen worden door een boodschap die ze op het schoolbord achterlieten.
- 10: Lambertsukerk is actiecentrum voor "Monument en Instrument". Vele honderden nemen een kijkje en er worden 571 loten verkocht.
- 13: Geerhoek krijgt een verplaatsbaar podium.
Bij pompstation Altena wordt een kikkerpoel aangelegd.
- 14: Wouwse schoolbesturen protesteren tegen bezuinigingen op katecheseonderwijs.
- 18: Oppositie geeft college een onvoldoende bij begrotingsbehandeling. Verhoging van de OGB moet minder vinden alle partijen.
- 19: Officiële start verbouwing Geerhoek. Wethouder P. van Steekelenburg hakt een knoop door. (hakt er eigenlijk naast !)
Politiek vraagt prioriteit voor dorpskom Moerstraten.
Er moet meer politie op straat komen vinden de politieke partijen.
- 20: Eendracht onderzoekt mogelijkheid van entfonds voor dieren.
- 22: GS maken herindelingsplannen bekend en willen naar zeven gemeenten in de regio.
Wouw gaat voor het grootste deel naar Roosendaal. Dit wordt een gemeente van 70.000 inwoners. De bossen van Wouwse Plantage moeten naar Bergen op Zoom.
College stelt voor om VVV-balie in boetiek 't Stempeltje te vestigen aan het Pastoor Woltersplein.
Braderie op nieuwe plein in Heerle.
- 24: Harmonie Oranje wint onderling concours.
- 25: De Roosendaalse raadsfracties vinden dat de verdeling van de raadszetels in Groot-Roosendaal een probleem vormt omdat er rekening met vijf kleine kernen gehouden moet worden.
- 26: Grafisch kunstenaar Karel Schrooijen komt met proteststicker: Ik Wou, Zij Wouw, Wij Wouwenaren.
Woensdrecht claimt bosgebied van Wouwse Plantage.
Meerderheid commissie voor vestiging van VVV in 't Stempeltje.
- 28: Alle woningen in Venpoorten worden uitgegeven. Voor de 30 woningen moeten 40 aspirantbewoners worden aangeschreven.
Wouwse burgemeester hekelt buurgemeenten: Bergen op Zoom claimt kernen Heerle en Moerstraten, Steenberg wil Moerstraten, Woensdrecht wil het bosgebied van Wouw en Roosendaal telt alvast de Wouwse stemmen.

OGB-belasting wordt 4 % verhoogd in plaats van 8 %. De korting op de subsidie op katechese vervalt, terwijl ook de korting van 5% op de verenigingssubsidies van de baan is.

Dertig jarig bestaan van Leonardushof in Wouw.

VVV gaat definitief naar 't Stempeltje.

- 29: Raad gaat GS om onderbouwing van het herindelingsvoorstel vragen.
- 30: Tweede actiedag "Voor Monument en Instrument". Er zijn aan het eind van de dag 957 loten verkocht.
- 31: HSC'28 behaalt eerste periode-titel in de klasse 201.

NOVEMBER

- 4: Waterschap Het Scheldkwartier wil nieuw kantoor vestigen op De Wijper in Heerle.
- 5: Hoorzitting van gemeenten in Den Bosch met betrekking tot de herindeling. Het pleidooi van burgemeester H. Willems en P. Buijs, de voorzitter van de Stichting Wouw Promotie vindt geen gehoor.
K. Citron, de Duitse ambassadeur opent de tentoonstelling Kant uit Schloss Schwarzenberg in het Kant- en Zijdemuseum.
- 7: J. Maas algemeen kampioen bij De Bastaard.
- 8: RTL 5 op Wouwse kabel.
- 10: Plannen voor nieuw horecagedeelte bij de sporthal worden bekend gemaakt.
- 11: Installatie werkgroep die feesten rond 50jarige bevrijding voor moet bereiden.
Politieke partij PIT staakt haar werkzaamheden in verband met de komende herindeling.
Arjan Tak wordt nieuwe prins carnaval in Wouwse Plantage, Ad Fioole wordt de nieuwe grootste boer.
- 12: De vier Wouwse schoolbesturen kondigen aan dat ze per 1 januari gaan fuseren.
Expositie van De Eendracht met hoge kwaliteit, de keurmeesters geven tien keer een 'U'.
- 13: Reünie bij 33-jarig bestaan van Heerlese carnaval.
- 15: CDA stelt schriftelijke vragen over een postkantoor in Moerstraten en Wouwse Plantage.
- 16: Uitreiking geraniumprijzen. M. Elst uit Heerle wint de gouden geraniumspeld 1993.
- 18: De waterleidingmaatschappij Noord West-Brabant legt een pijpleiding van het station Altena naar Bergen op Zoom aan.
- 20: Enkele honderden belangstellenden en toekomstige bewoners bezoeken het open huis in Venpoorten aan de Nieuwstraat in Wouw.
Wethouder P. van Steekelenburg opent WRO studio en tegelijk wordt het eerste lustrum gevierd.

De Rotselaer, dagverblijf voor oudere geestelijk gehandicapten, houdt een cadeau-markt.

- 21: Loterij "Voor monument en Instrument" gaat definitief door. Er zijn 1210 loten verkocht.
- 25: Wilma Loos, Ilse Jonkers en Lia Mathijssen beginnen een ludieke actie om hun ongenoegen bekend te maken over de gemeentelijke herindeling. Hun groepering krijgt de naam "Groene buffer".
- 26: CDA-kamerlid Riet Roosen-Van Pelt komt met een delegatie naar Wouw en doet in Wouwse Plantage de uitspraak dat Wouw maar eens met andere partijen moet overleggen over de zelfstandigheid.
- 28: WRO houdt open huis en haalt met een donateursactie 675 aanmeldingen binnen.
- 30: Wouwse speelzalen vragen aandacht voor CAO-loon voor hun leidsters. De commissie financiën adviseert negatief.

DECEMBER:

- 1: A. Linssen uit Bergen op Zoom zegt dat hij met zijn lijst ook in de gemeente Wouw aan de raadsverkiezingen deel zal nemen.
Uit de sportnota blijkt dat voortaan alleen nog gesubsidieerd zal worden op het aantal jeugdleden dat een vereniging telt.
Stichting Ouderenbelangen krijgt 10.000 gulden van het Julianafonds voor de inrichting van de sociëteit in het nieuwe welzijnsgebouw.
- 6: Dorpshuis De Spil in Wouwse Plantage krijgt bijna 30.000 gulden voor de verbouwing, zodat de speelzaal een eigen onderkomen krijgt.
- 10: Wouwse vrijwilligers vervoersdienst loopt prima.
- 13: De Wouwse schoolbesturen blazen hun fusie per 1 januari af omdat er onzekerheid bestaat over de rechtspositie van het personeel na het samengaan.
- 14: Actiegroep Groene Buffer kondigt protesttocht aan op 15 januari 1994 naar Roosendaal.
Laatste tijdschrift van de Vierschaer komt uit met onder meer een artikel over veldwachter Hendrik Muskens.
De PTT laat weten dat er per 7 februari 1994 een mini-postagentschap komt in Pin's supermarkt.
Uit metingen blijkt dat een kwart van de auto's te hard door Wouwse Plantage raast.
- 15: Harmonie Oranje kondigt het programma aan dat in 1994 in het kader van het 120-jarig bestaan wordt gehouden.
- 16: Wethouder P. van Steekelenburg belooft een onderzoek naar de mogelijkheid om de peuterleidsters het CAO-salaris Welzijn uit te betalen.
Raad gaat accoord met face-lift Wouwse sporthal voor een bedrag van 4,5 ton.

- De bewoners van Venpoorten krijgen tijdens een feestelijke bijeenkomst de sleutel van hun woning uitgereikt.
- 19: Culturele prijs Wouw 1993 voor Loes van Langerak en Jan Walraven.
Quiz Wouw '93 in gasterij De Afspanning in Heerle wordt gewonnen door de ploeg uit Moerstraten.
In de bugerzaal wordt de expositie van de Roosendaalse kunstenaar Leo Aarts geopend.
- 22: Cees Janssen wordt bij de gemeenteraadsverkiezingen de nieuwe lijsttrekker van C'70.
- 23: De Katholieke Onderwijs Vereniging noemt het uitstellen van de bestuursfusie tussen de vier Wouwse scholen zinloos.
Het hoogste punt van De Geerhoek wordt (symbolisch) bereikt. Het werk ligt nog helemaal op schema.
- 26: Burgemeester Henk Willems zegt dat de lijst Linssen uit Bergen op Zoom in Wouw geen zetels zal halen als ze mee doet aan de verkiezingen in zijn gemeente.
- 28: De actiegroep "De groene buffer" krijgt steeds mee positieve reactie op haar plannen om op 15 januari een mars richting Roosendaal te houden.
Jos van de Sande wordt de lijsttrekker van de Wouwse PvdA bij de komende verkiezingen.
- 29: De werkgroep Moerstraten geeft aan dat als de gemeente Wouw niet zelfstandig blijft ook de gemeente Steenberghe voor deze kleine kern een reële optie zal zijn.
- 30: Er komen veel protesten tegen de voorgenomen vestiging van een varkenshouderij van de familie Goderie uit Etten-Leur in het gebied bij de Spellestraat.

Kerkhof slikken

Hildernisse en